

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Στρατηγικές γλωσσικής ανάπτυξης και διαπολιτισμικής επικοινωνίας

**ΕΛΕΝΗ ΓΡΙΒΑ, Καθηγήτρια Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΠΔΜ**

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Κατανόησης Γραπτού
λόγου

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Παραγωγής Γραπτού
λόγου

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ**

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Κατανόησης
Προφορικού λόγου

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Παραγωγής
Προφορικού λόγου

?

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
Διαπολιτισμικής
κατανόησης &
επικοινωνίας

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
Διαπολιτισμικής
κατανόησης &
επικοινωνίας

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ επικοινωνίας- Διαπολιτισμικής επικοινωνίας

Η επικοινωνία περιλαμβάνει...

Γλωσσική διάσταση

παραγλωσσική και εξωλεκτική διάσταση

Πολιτισμική διάσταση

Η επικοινωνία έχει πολιτισμικές αποχρώσεις ...

Η επικοινωνία μπορεί να αποκωδικοποιηθεί και να γίνει κατανοητή εάν γίνει αντιληπτό/κατανοητό το πολιτισμικό πλαίσιο εντός του οποίου λαμβάνει χώρα...

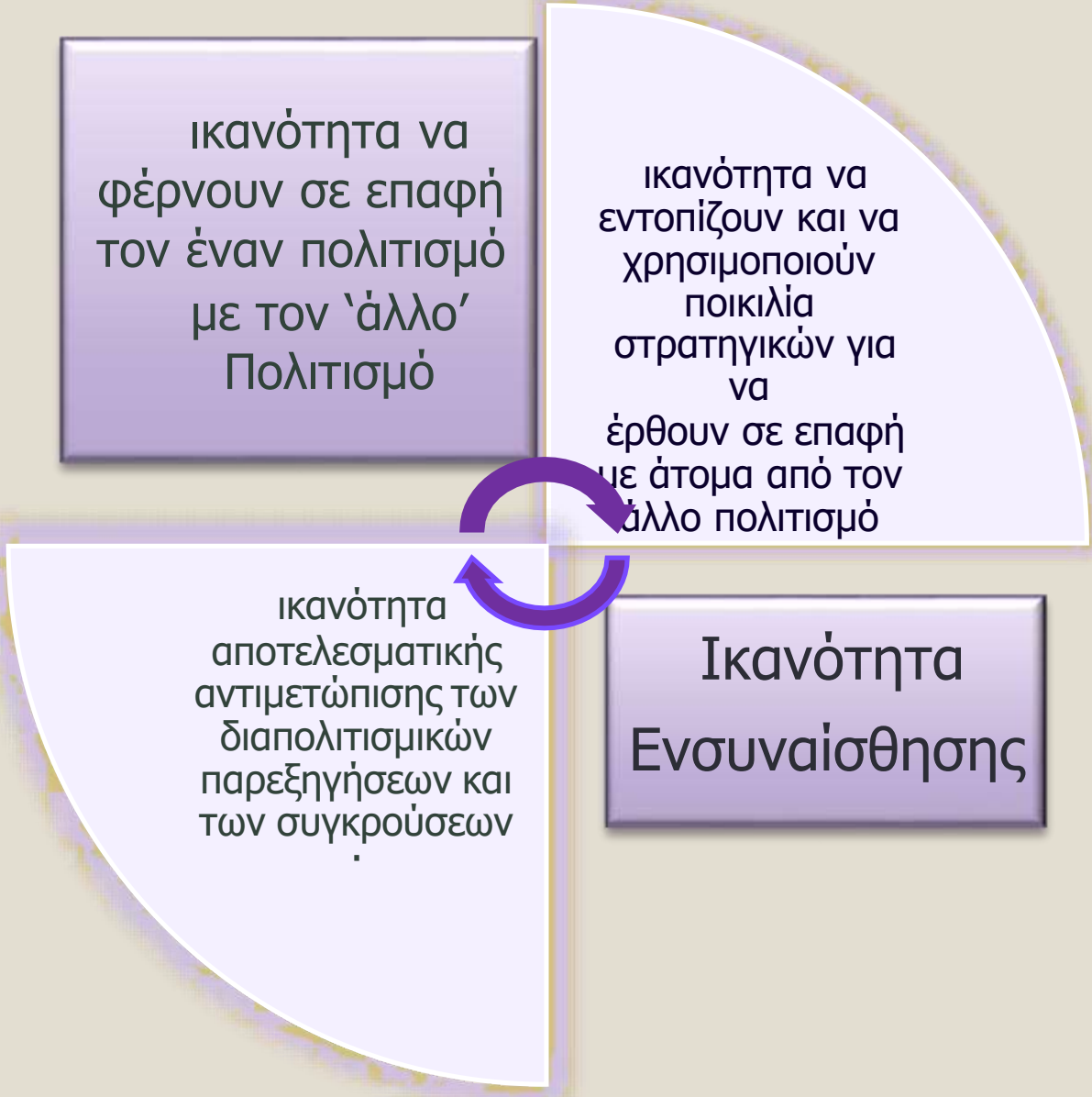
Διαπολιτισμική Επικοινωνιακή Ικανότητα

- Να μπορεί ένα άτομο να επικοινωνεί και να αλληλοδρά επιτυχώς με άτομα από τον άλλο πολιτισμό (Fritz et al., 2002).

Διαπολιτισμική επίγνωση

- την κατανόηση του δικού μας πολιτισμού, του άλλου πολιτισμού, αλλά και την αντίληψη για τις συγκλίσεις και αποκλίσεις ανάμεσα σε αυτούς τους πολιτισμούς (Rader, 2018, σ. 139).

Ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων/στρατηγικών

Στρατηγικές διαπολιτισμικής προσαρμογής

**1) Δείχνω
Ενσυναίσθηση**
(βάζω τον εαυτό
μου στα παπούτσια
του άλλου και
δείχνω ανοχή στο
διαφορετικό)

**2) Παρουσιάζω
επικοινωνιακή ευελιξία**
(τροποποιώ τη λεκτική και
εξωλεκτική συμπεριφορά μου
ανάλογα με την πολιτισμική
κατάσταση)

**3) Στρατηγικές
διαμεσολάβησης**
Μπορώ να
διαμεσολαβώ
μεταξύ μελών του
δικού μου
πολιτισμού και
άλλων πολιτισμών,
λαμβάνοντας
υπόψη
οποιοσδήποτε
πολιτισμικές
διαφορές

ΗΜΕΡ	ΩΡΕΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΗ
7 Οκτωβρίου (ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ) 17:30-21:00	4	ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ/ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ/ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
21 Οκτωβρίου (ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ) 17:30-21:00	4	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ & ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
4 Νοεμβρίου (ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ) 17:30-21:00	4	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
18 Νοεμβρίου (ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ) 17:30-21:00	4	ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ
2 Δεκεμβρίου (ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ) 17:30-21:00	4	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
16 Δεκεμβρίου (ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ) 17:30-19:30	4	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ
13 Ιανουαρίου (ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ) 17:30-21:00	2	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1) ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ 2 ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ, ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ή ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.
- 2) ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠ'Ο ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ (πχ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΥΣΗΣ, ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ).
- 3) ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠ'Ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ή ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ (ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΕΝΗΛΙΚΩΝ).
- 4) ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΜΕΤΑΝΑΛΥΣΗ) ΓΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
- 5) ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΜΕΤΑΝΑΛΥΣΗ) ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ
- 6) ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
- 7) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΡΑΠΤΟΎ Ή ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΎ ΛΟΓΟΥ/ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟ/ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στρατηγικές Γλωσσικής Εκμάθησης

Οι στρατηγικές γλωσσικής κατάκτησης έχουν προσελκύσει ενεργά το ενδιαφέρον των ερευνητών στον τομέα της γλωσσικής διδασκαλίας τις τελευταίες δύο-τρεις δεκαετίες, καθώς σχετίζονται με:

επιτυχή γλωσσική εκμάθηση

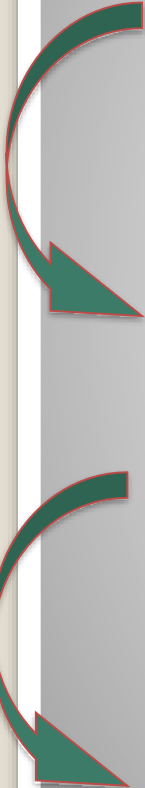
αποτελεσματική επικοινωνία

αυτόνομη μάθηση

Συνδυάζονται με...
μαθητοκεντρικές
προσεγγίσεις

διαφοροποιημένη
διδασκαλία

Στρατηγικές Γλωσσικής Ανάπτυξης/Εκμάθησης...

Οι στρατηγικές γλωσσικής εκμάθησης και οι επικοινωνιακές στρατηγικές λειτουργούν ως καταλύτης προκειμένου να διευκολύνουν τους μαθητές στην ανάγνωση, τη γραφή, την προφορική επικοινωνία και τελικά επηρεάζουν την επιτυχή κατάκτηση της γλώσσας-στόχου (.....).

Ο **Brown** (2000) δηλώνει ότι οι στρατηγικές μάθησης δεν λειτουργούν από μόνες τους, αλλά συνδέονται άμεσα με τους μαθησιακούς τύπους των μαθητών και άλλες μεταβλητές που σχετίζονται με την προσωπικότητα του μαθητευόμενου.

Η **Oxford** (2005) δηλώνει ότι τα μαθησιακά στυλ και οι στρατηγικές είναι βασικοί παράγοντες που σχετίζονται άμεσα με το πώς οι μαθητές μαθαίνουν μια γλώσσα.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ερευνητές	Προσδιορισμός των μαθησιακών στρατηγικών
Rubin (1975, σ. 311)	Τεχνικές/βήματα που ένας μαθητής μπορεί να αξιοποιήσει προκειμένου να αποκτήσει τη γνώση.
Bialystok (1978, σ. 71)	Προαιρετικά μέσα για την αξιοποίηση των διαθέσιμων πληροφοριών με στόχο τη βελτίωση της γλωσσικής ικανότητας.
Brown (1980)	Τακτικές ή οργανωμένα σχέδια δράσης που συγκροτούνται για την επίτευξη ενός μαθησιακού στόχου.
Tarone (1983)	Προσπάθειες για την ανάπτυξη της γλωσσικής και κοινωνικογλωσσικής ικανότητας.
Chamot (1987)	Ενέργειες-δράσεις που αναλαμβάνουν οι μαθητές για να διευκολύνουν τη γλωσσική εκμάθηση και την ανάκληση πληροφοριών.
Wenden & Rubin (1987, σ. 19)	Ένα σύνολο λειτουργιών, βημάτων, σχεδίων που χρησιμοποιεί ο μαθητής για να διευκολύνει τη λήψη, αποθήκευση, ανάκτηση και χρήση πληροφοριών.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

Mayer (1988, σ.11)	Συμπεριφορές των μαθητών που συνήθως επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται τις πληροφορίες.
Schmeck (1988, σ. 50)	Μια ακολουθία διαδικασιών για την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής δραστηριότητας.
O' Malley & Chamot (1990, σ.1)	Συμπεριφορές που οι μαθητές υιοθετούν για να κατανοήσουν, να μάθουν ή να διατηρήσουν νέες πληροφορίες.
Oxford (1990, σ.8)	Πράξεις που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές για να διευκολύνουν την απόκτηση, αποθήκευση, ανάκτηση ή χρήση πληροφοριών συμπεριφορές ή πράξεις που οι μαθητές χρησιμοποιούν για να κάνουν τη μάθηση πιο επιτυχή, αυτοκατευθυνόμενη και ευχάριστη.
Stern (1992, σ. 261)	Ευρέως χρησιμοποιούμενες σκόπιμες ενέργειες.
Richards & Platt (1992, σ. 209)	Σκόπιμη συμπεριφορά και σκέψεις που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές κατά τη διάρκεια της μάθησης, ώστε να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν, να μάθουν ή να απομνημονεύσουν νέες πληροφορίες.
Weinstein & Mayer, (1994)	Συμπεριφορές και σκέψεις που διευκολύνουν την πρόσκτηση της γνώσης και των δεξιοτήτων, ή την αναδιοργάνωση της προϋπάρχουσας γνώσης.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΌΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ

Embi (2000)	Ενέργειες που αναλαμβάνουν οι ίδιοι οι μαθητές για τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας και χρησιμοποιούνται από τους μαθητές για τη διευκόλυνση των παραγωγικών και προσληπτικών γλωσσικών δεξιοτήτων.
Chamot (2005)	Διαδικασίες που διευκολύνουν μια μαθησιακή εργασία, οι οποίες είναι συχνά συνειδητές και καθοδηγούνται από κάποιον στόχο.
Brown (2006)	«Επιθέσεις» που χρησιμοποιούν οι μαθητές σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, και οι οποίες διαφέρουν από μαθητή σε μαθητή.
Griffiths (2008, σ.87)	Δραστηριότητες που επιλέγονται συνειδητά από τους μαθητές με σκοπό τη ρύθμιση της δικής τους γλωσσικής εκμάθησης.
Ortega (2009, σ.208)	Συνειδητές νοητικές και συμπεριφορικές διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται οι μαθητές με σκοπό να αποκτήσουν τον έλεγχο της μαθησιακής τους διαδικασίας.
Caliskan & Sunbul (2011)	Συμπεριφορές και ιδέες των μαθητών που τις αξιοποιούν κατά τη διαδικασία της γλωσσικής εκμάθησης, ώστε να μπορούν να μαθαίνουν από μόνοι τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
Griffiths (2015)	Ενέργειες, βήματα, ρουτίνες που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές με σκοπό την γλωσσική εκμάθηση και τη ρύθμιση της μάθησης.

Συνειδητές ή Υποσυνειδητές;

- *Ο Purpura (1999) θέτει τον προβληματισμό:
αν οι στρατηγικές είναι ασυνείδητες (υποσυνείδητες) ή συνειδητές συμπεριφορές,
υποστηρίζοντας ότι μια στρατηγική μπορεί να είναι είτε συνειδητή είτε ασυνείδητη (υποσυνείδητη) και αυτό εξαρτάται και από το εκάστοτε υποκείμενο αλλά και από τη δραστηριότητα.
- *Ο Cohen (1998) προσδιορίζει τις στρατηγικές μάθησης ως «διαδικασίες μάθησης, που επιλέγονται συνειδητά από το μαθητή»
- *Ο Skehan (1991) βέβαια υπονοεί ότι οι καλοί μαθητές επιλέγουν συνειδητά συγκεκριμένες στρατηγικές
- *Ενώ ο Nevo (1989) δηλώνει τις ευχαριστίες των μαθητών για τη βοήθεια, που τους προσέφερε να μάθουν για τις στρατηγικές, που χρησιμοποιούσαν οι ίδιοι, καθώς οι ίδιοι δεν το αντιλαμβάνονταν.

Συνειδητές ή Υποσυνειδητές;

*Η Griifiths (2015: 476) προτείνει έναν νεότερο ορισμό: «Στρατηγικές μάθησης είναι ενέργειες επιλεγμένες (είτε συνειδητά είτε μηχανικά) με στόχο τη μάθηση ή την ρύθμιση της μάθησης μιας γλώσσας».

*Οι Dornyei και Skehan (2003: 610) και ο Dornyei (2005) εισήγαγαν τον όρο αυτορρύθμιση (self-regulation), ως μια πιο δυναμική έννοια από τη «στρατηγική μάθησης» και εννοούν «το βαθμό στον οποίο τα άτομα είναι ενεργοί συμμετέχοντες στη δική τους μάθηση».

*Cohen (1998: 216), ερμηνεύει τις στρατηγικές ως διαδικασίες, που οι μαθητές χρησιμοποιούν για να δώσουν σωστές απαντήσεις σε ερωτήσεις και δραστηριότητες.

Συνειδητές ή Υποσυνείδητες;

***Οι Cohen και Weaver (1998), κάνουν διαχωρισμό μεταξύ των στρατηγικών μάθησης της γλώσσας και των στρατηγικών χρήσης της γλώσσας.**

Στην κατηγορία των στρατηγικών χρήσης της γλώσσας αναφέρονται σε τέσσερις υποκατηγορίες χρήσης των συγκεκριμένων στρατηγικών:

1. Ανάκτηση/επανόρθωση
2. Εξάσκηση συγκεκριμένων γλωσσικών δομών
3. Αντιστάθμιση (ο μαθητής προσπαθεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι έχει τον έλεγχο στην επικοινωνία ενώ δεν τον έχει)
4. Επικοινωνία.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των στρατηγικών

- **Γλωσσικό επίπεδο**
- **"Παρώθηση."** Οι μαθητές στους οποίους παρέχονται περισσότερα κίνητρα χρησιμοποιούν περισσότερες στρατηγικές.
- **"Φύλο."** Τα κορίτσια ανέφεραν ευρύτερη χρήση των στρατηγικών από τα αγόρια
- **"πολιτισμικό υπόβαθρο."**
- **"Στάσεις και πιστεύω."** Συνήθως οι αρνητικές στάσεις έχουν σα συνέπεια τη 'φτωχή' χρήση στρατηγικών ή την έλλειψη συντονισμού των στρατηγικών.
- **"Το Διδακτικό στυλ"**

Παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των στρατηγικών

- **"Ηλικία και γλωσσικό επίπεδο."** οι αποτελεσματικοί μαθητές έχουν μεγαλύτερο ρεπερτόριο σε *στρατηγικές* και μεγαλύτερη ευελιξία επιλογής και συνδυασμού μεταξύ τους σε σχέση με τους λιγότερο αποτελεσματικούς.
- **"Μαθησιακό στιλ."** Για παράδειγμα οι αναλυτικού τύπου μαθητές προτιμούν στρατηγικές όπως αντιπαρατεθική ανάλυση, αποκωδικοποίηση λέξεων και φράσεων, ενώ οι συνολικού τύπου μαθητές προτιμούν στρατηγικές όπως εικασία, εντοπισμός πληροφοριών, πρόβλεψη, παράφραση, κ.λπ.
- Απαιτήσεις που προκύπτουν από τις δραστηριότητες,

Στρατηγικές και γλωσσικό επίπεδο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

Είναι συγκεκριμένες ενέργειες, στις οποίες προβαίνει ο μαθητής.

Αποτελούν εξατομικευμένες γλωσσικές συμπεριφορές που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να εκδηλωθούν και ως φυσικές ενέργειες.

Υποστηρίζουν τη μάθηση τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα.

Συμβάλλουν στην επικοινωνιακή ικανότητα σε διάφορα πλαίσια.

Σχετίζονται άμεσα με την αυτονόμηση του μαθητή.

Δίνουν τη δυνατότητα στον μαθητή να αναπτύξει δεξιότητες αυτό-καθοδήγησης και αυτορρύθμισης.

Συγκεκριμένες στρατηγικές συνδέονται με συγκεκριμένες γλωσσικές δεξιότητες.

Είναι διδάξιμες: Οι μαθητές μπορεί να διδαχθούν/καταρτιστούν για το πώς θα χρησιμοποιηθούν τις κατάλληλες στρατηγικές σε συγκεκριμένες δραστηριότητες/εργασίες.

Είναι ευέλικτες: Χαρακτηρίζονται από ευελιξία χρήσης, καθώς εάν κάποια δεν έχει αποτέλεσμα, μπορεί να ανατρέξει ο μαθητής σε κάποια άλλη για να την αξιοποιήσει.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

Αναπτύσσονται και εφαρμόζονται στην αρχή ασυνείδητα από τον μαθητή, έπειτα όμως, με τη συνεχή χρήση ή μέσα από τη διδασκαλία, μπορούν να αυτοματοποιηθούν ή να είναι εν δυνάμει συνειδητές.

Αλληλοσχετίζονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά, ενισχύοντας η μια την άλλη και έτσι έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

Διευρύνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών, που θα πρέπει να ανιχνεύουν τις στρατηγικές των μαθητών και να τους βοηθούν να γίνουν πιο ανεξάρτητοι.

Συντελούν στην επίλυση ενός προβλήματος ή στην αποτελεσματική διεκπεραίωση μιας δραστηριότητας.

Εμπλέκουν πολλές δεξιότητες του μαθητή, όχι μόνο τις γνωστικές αλλά παράλληλα τις μεταγνωστικές, τις κοινωνικές, τις διαπροσωπικές δεξιότητες κλπ.

Δεν είναι εύκολα παρατηρήσιμες δια γυμνού οφθαλμού, καθώς αφορούν σκέψεις και άρρητες ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι μαθητές.

Επηρεάζονται από ποικιλία παραγόντων, όπως κίνητρα, ηλικία, μαθησιακά στυλ, γλωσσική ικανότητα και πολιτισμικό κεφάλαιο του μαθητή.

Ο μαθητής που έχει αναπτύξει την στρατηγική ικανότητα, παρουσιάζει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Έχει τη μεταγνώση για το πώς ο ίδιος σκέφτεται για μια δραστηριότητα, αλλά και το πώς κάθε φορά προσεγγίζει τη μάθηση.

Κατανοεί πολύ καλά τις απαιτήσεις του μαθησιακού στόχου.

Έχει την ικανότητα να ενορχηστρώνει τις στρατηγικές με τις οποίες θα πετύχει τον μαθησιακό του στόχο, αυτές που ταιριάζουν με τη μαθησιακή του ικανότητα και το προσωπικό του μαθησιακό στυλ.

Έχει τη δυνατότητα ο μαθητής να εξελιχθεί σε αυτόνομο και διά βίου ικανό άτομο να προσεγγίζει τη γνώση.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Ο Schmeck (1988) υποστηρίζει ότι οι πιο αποτελεσματικές στρατηγικές είναι αυτές που ονομάζονται *βαθιές στρατηγικές*, οι οποίες προαπαιτούν τη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ εννοιών, την επεξεργασία πληροφοριών και τον επαναπροσδιορισμό της ιεράρχησης, και κατά συνέπεια προϋποθέτουν επένδυση προσωπικής ενέργειας και προσοχής και πρόσθετο γνωστικό φορτίο.

Οι επιφανειακές στρατηγικές έχουν διεκπεραιωτικό προσανατολισμό, δηλαδή «απλά να το κάνω». Αν και θεωρούνται λιγότερο χρήσιμες για την απομνημόνευση των νεοεισερχόμενων πληροφοριών στη μακρόχρονη μνήμη, μπορούν να είναι πολύ χρήσιμες όταν υπάρχει λόγος να αντιμετωπίζεται κάτι βραχυπρόθεσμα. Για παράδειγμα, η ανάγνωση μιας λίστας με λεξιλόγιο, χωρίς ο μαθητής να σκέφτεται το περιεχόμενο, μπορεί να αποτελεί μια επιφανειακή προσέγγιση.

Ταξινομίες στρατηγικών

Η πιο γνωστή ταξινόμια ομαδοποιεί τις στρατηγικές στις παρακάτω κατηγορίες: (e.g. O'Malley and Chamot, 1990; Oxford, 1990; Dansereau, 1985; O'Malley et al., 1985a; Peacock, 2001; Rubin, 1987)

- **Γνωστικές**
- **Μεταγνωστικές**
- **Κοινωνικο-συναισθηματικές**

Γνωστικές – μεταγνωστικές

Γνώση

Οι γνωστικές δεξιότητες είναι απαραίτητες για να διεκπεραιωθεί μία δραστηριότητα

Περιλαμβάνουν:

- *αλληλεπίδραση με το υλικό που πρέπει να μάθει,
- *διαχείριση του υλικού,
- *εφαρμογή μιας συγκεκριμένης τεχνικής σε μια δραστηριότητα.

Μεταγνώση

Η μεταγνώση είναι απαραίτητη για να ακαταλάβει ο μαθητής πως διεκπεραιώθηκε η δραστηριότητα (Garner, 1987; Schraw, 1998).

Περιλαμβάνει την επίγνωση και τον έλεγχο της μάθησης:

- *Αναστοχασμός στη διαδικασία της μάθησης,
- *Σχεδιασμός της μάθησης,
- *Παρακολούθηση της μάθησης,
- *Αποτίμηση της μαθησιακής διαδικασίας

Κοινωνικο-συναισθηματικές

Οι κοινωνικές περιλαμβάνουν:

- * συνεργασία για τη μάθηση,**
- * ερωτήσεις για αποσαφήνιση,**
- * αλληλόδραση για επιβοήθηση της μάθησης**

Συναισθηματικές στρατηγικές

χρήση συναισθηματικού ελέγχου για επιβοήθηση της μάθησης

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Περιορίζονται περισσότερο σε συγκεκριμένες μαθησιακές δραστηριότητες και περιλαμβάνουν πιο άμεσο χειρισμό του μαθησιακού υλικού.

Στις πιο σημαντικές γνωστικές στρατηγικές, συγκαταλέγονται οι παρακάτω:

- ▣ Επανάληψη
- ▣ Χρήση πόρων
- ▣ Μετάφραση
- ▣ Ομαδοποίηση
- ▣ Λήψη σημειώσεων
- ▣ Ανασυνδυασμός
- ▣ Εικόνες
- ▣ Ακουστική αναπαράσταση
- ▣ Λέξεις- κλειδιά
- ▣ Χρήση πλαισίου
- ▣ Επεξεργασία πληροφοριών
- ▣ Μεταφορά πληροφοριών
- ▣ Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Σχετίζονται με διεργασίες που απαιτούν σχεδιασμό για τη μάθηση, αναστοχασμό για τη μαθησιακή διαδικασία που λαμβάνει χώρα, την παρακολούθηση της παραγωγής ή κατανόησης λόγου, και την αξιολόγηση της μάθησης μετά την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας. Μεταξύ των κύριων μεταγνωστικών στρατηγικών, είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν οι παρακάτω:

- ▣ Εκ των προτέρων οργάνωση
- ▣ Κατευθυνόμενη προσοχή
- ▣ Επιλεκτική προσοχή
- ▣ Αυτοδιαχείριση
- ▣ Λειτουργικός σχεδιασμός
- ▣ Αυτοπαρακολούθηση
- ▣ Αυτοαξιολόγηση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Οι κοινωνικές στρατηγικές σχετίζονται με τη δραστηριότητα κοινωνικής διαμεσολάβησης και τη συνδιαλλαγή/συνεργασία με άλλους. Η συνεργασία και οι ερωτήσεις για αποσαφήνιση εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία στρατηγικών.

Συναισθηματικού τύπου στρατηγικές: Βοηθούν τους μαθητές να αντιμετωπίσουν τις συναισθηματικές δυσκολίες και να τις ξεπεράσουν, καθώς και να διαχειριστούν πιθανές απογοητεύσεις.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Αυτές οι στρατηγικές σχετίζονται με την πρόθεση του μαθητή να:

-οργανώνει τη μάθησή του

- ▣ θέτει εύλογους στόχους
- ▣ αποφασίζει για μια κατάλληλη μεθοδολογία
- ▣ επιλέξει κατάλληλους πόρους
- ▣ παρακολουθεί την πρόοδο
- ▣ αξιολογεί το αποτέλεσμα και το επίτευγμά του

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Είναι βήματα ή λειτουργίες που χρησιμοποιούνται στη μάθηση ή στην επίλυση προβλημάτων και απαιτούν άμεση ανάλυση, μετασχηματισμό ή σύνθεση του μαθησιακού υλικού.

- ▣ Αποσαφήνιση / επαλήθευση
- ▣ Εικασία / Επαγωγική εξαγωγή συμπερασμάτων
- ▣ Εξάσκηση
- ▣ Απομνημόνευση
- ▣ Παρακολούθηση

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Οι στρατηγικές επικοινωνίας είναι τα 'βήματα' που ακολουθούνται από τους μαθητές για να μπορέσουν να συνεχίσουν τη συνομιλία και να αποφευχθεί η διακοπή της ροής της επικοινωνίας.

Συγκαταλέγονται οι παρακάτω στρατηγικές:

- ▣ Χρήση παράφρασης
- ▣ Χρήση χειρονομιών
- ▣ Περιφραστική απόδοση
- ▣ Αίτημα επανάληψης
- ▣ Αναζήτηση επεξήγησης

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Στην περίπτωση μιας δεύτερης γλώσσας, οι μαθητές θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με φυσικούς ομιλητές, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται μαζί τους, και κατά συνέπεια να εξοικειωθούν με τον πολιτισμό-στόχο.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Είναι οι στρατηγικές που:

- ▣ συμβάλλουν στον έλεγχο των συναισθημάτων κατά τη διάρκεια της μάθησης (π.χ. ο περιορισμός του άγχους),
- ▣ διαμορφώνουν ένα πιο υποστηρικτικό περιβάλλον, ώστε να βοηθηθεί ο μαθητής να επικεντρώνει την προσοχή του και να διατηρεί αμείωτα τα κίνητρα εμπλοκής του στη μαθησιακή διαδικασία.

Oxford's Taxonomy

Η Oxford (1990) στηρίζεται στις υπάρχουσες ταξινομίες και τις επεκτείνει με την κατηγοριοποίηση των στρατηγικών σε έξι κατηγορίες τις οποίες ομαδοποιεί σε

Έμμεσες Άμεσες

**Άμεσες
Στρατηγικές**

**Μνημονικές
Memory**

**Γνωστικές
Cognitive**

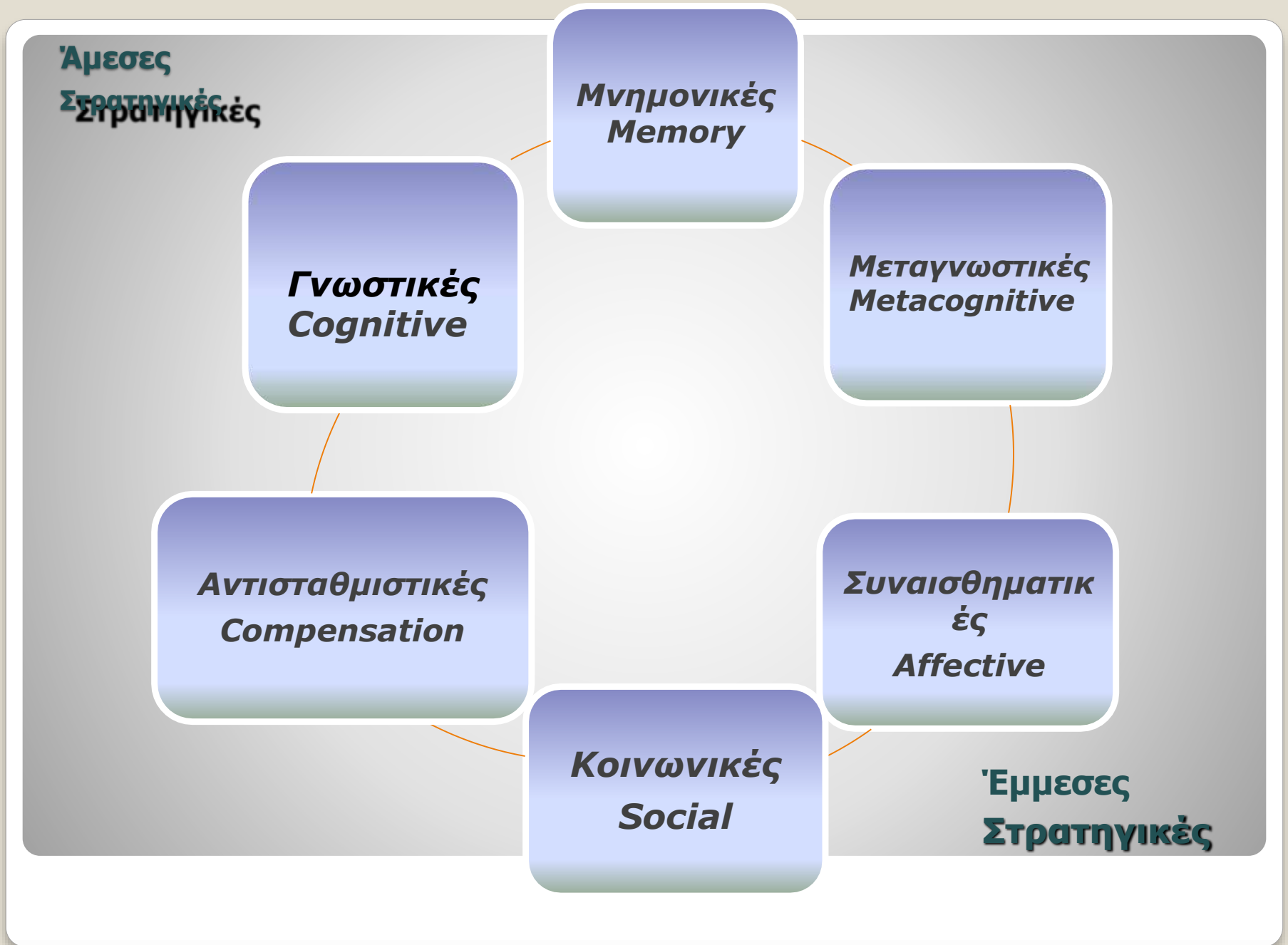
**Μεταγνωστικές
Metacognitive**

**Αντισταθμιστικές
Compensation**

**Συναισθηματικές
Affective**

**Κοινωνικές
Social**

**Έμμεσες
Στρατηγικές**

Άμεσες Στρατηγικές OXFORD'S TAXONOMY

(1990)

Γνωστικές

- περιλαμβάνουν άμεση «αλληλεπίδραση» με το υλικό/γλωσσικό εισαγόμενο και απαιτούν άμεση ανάλυση, μετασχηματισμό των εισερχόμενων πληροφοριών (Input)
- Τήρηση σημειώσεων, επανάγνωση, ανασυνδυασμός, ανάλυση και αιτιολόγηση, εξάσκηση, προσαρμογή, επεξεργασία...

Μνημονικές

- χρησιμοποιούνται για αποθήκευση και ανάκληση πληροφοριών
- δημιουργία νοητικών δεσμών, την εφαρμογή εικόνων και ήχων, την ανάληψη δράσης

Αντισταθμιστικές

- Βοηθούν τους μαθητές να ξεπεράσουν τα κενά γνώσης για να συνεχίσουν την επικοινωνία
- Ξεπερνούν τους περιορισμούς στην ομιλία και τη γραφή

Έμμεσες Στρατηγικές

OXFORD'S TAXONOMY

(1990)

Μεταγνωστικές

- Βοηθούν τους μαθητές να ρυθμίσουν τη μάθησή τους
- περιλαμβάνουν τον αναστοχασμό για τη διαδικασία μάθησης, τον προγραμματισμό της μάθησης, την επιλεκτική προσοχή, τον αυτοέλεγχο, την αυτοδιόρθωση, την αυτοαξιολόγηση

Κοινωνικές

- οδηγούν σε αυξημένη αλληλεπίδραση με τη γλώσσα στόχο
- περιλαμβάνουν τη συνεργασία με τους άλλους και τις ερωτήσεις για διευκρινίσεις ή για επιβεβαίωση

Συναισθ

- ασχολούνται με τις συναισθηματικές απαιτήσεις των μαθητών
- περιλαμβάνουν την αυτοενθάρρυνση, τη μείωση του άγχους

ΜΝΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

δημιουργία νοερών συνδέσεων

- Ομαδοποίηση
- Συσχέτιση / Σύνδεση (relating new information to existing concepts in memory);
- δημιουργία νοερών συνδέσμων
- τοποθέτηση νέων λέξεων στο συγκείμενο.
- Δομημένη επανάληψη

χρήση εικόνων και ήχων

- **χρήση εικόνων**
- **σημασιολογικοί χάρτες**
- **Χρήση από λέξεις- κλειδιά**
- **αναπαράσταση ήχων στη μνήμη**
- **Χρήση κίνησης**

Χρήση δράσης

- **Χρήση φυσικής απόκρισης**
- **Χρήση μηχανιστικών τεχνικών**

α. χωριζόμαστε σε ομάδες, διαβάζουμε και επιλέγουμε έναν από τους παρακάτω ήλιους.

εξωτερική εμφάνιση
στόμα
μαλλιά
μύτη
μάτια
κορμί

γενικά χαρακτηριστικά
ηλικία
σπουδές
επάγγελμα
κατοικία

οι γονείς και οι φίλοι
οικογενειακή ζωή
κοινωνική ζωή

εσωτερικά χαρακτηριστικά
συμπεριφορά
ιδιαιτερότητες

Memory STRATEGIES

Ανάπτυξη

Εξωτερική Εμφάνιση

Πρόσωπο

Σώμα

Ντύσιμο

Εσωτερικά χαρακτηριστικά

Επίλογος

Προσωπικότητα

Συναισθήματα

Η γνώμη και τα
συναισθήματα των
άλλων για τον παππού
μου.

Τι αισθάνομαι για αυτόν.

Οι ώρες μαζί του.

Memory STRATEGIES

MEMORY STRATEGIES- structured repetition

Εγώ θα δω το Ολυμπιακό χωριό.

Εσύ θα δεις το ματς;

Ο Πέτρος θα δει ποδόσφαιρο.

Εμείς θα δούμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

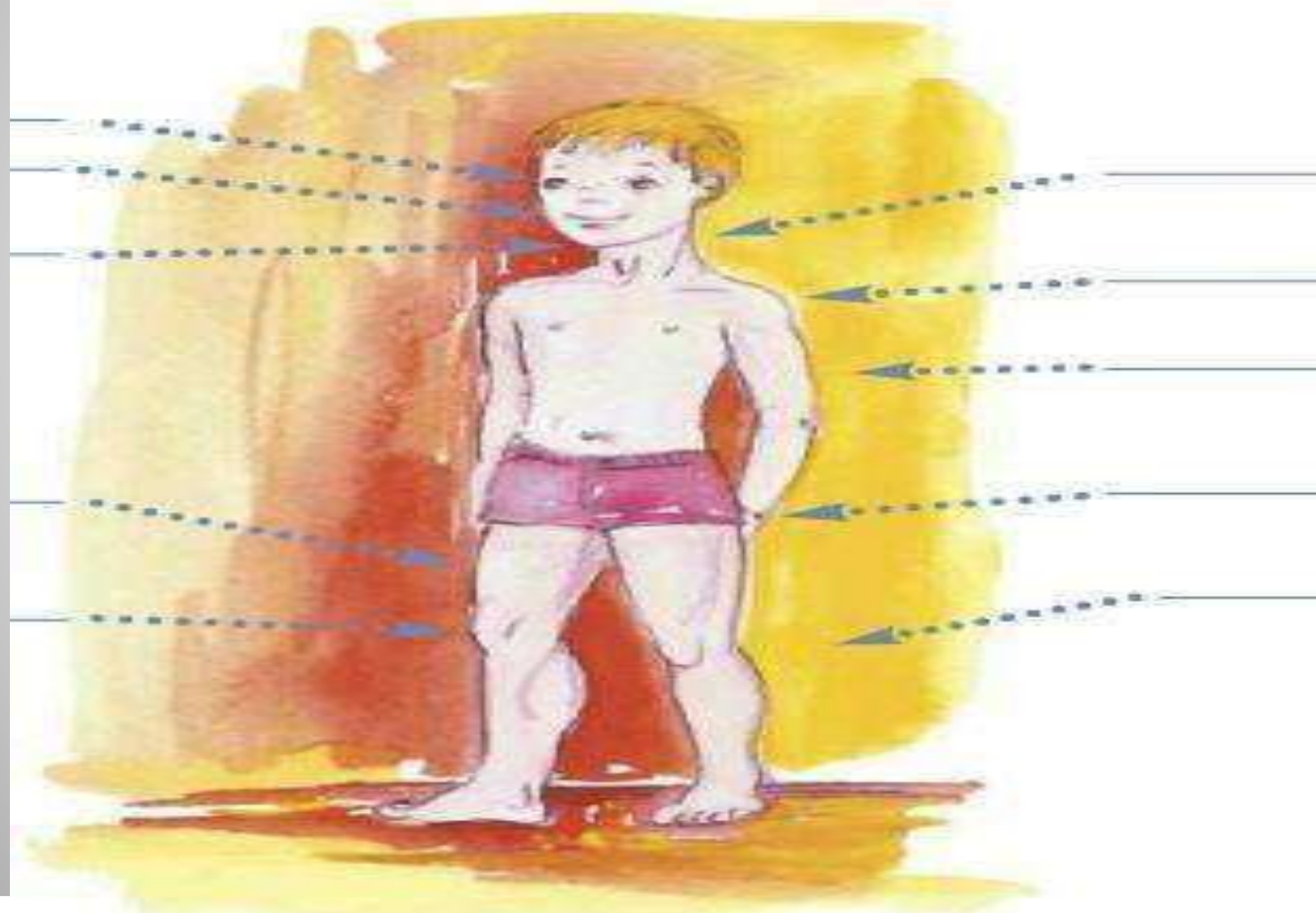
Εσείς θα δείτε την κολύμβηση;

Ο Πέτρος και η Μαρίνα θα δουν το ματς.

αναδιαβάζουμε προσεκτικά το κείμενο και υπογραμμίζουμε τις λέξεις που δείχνουν τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου.

Έπειτα, παρατηρούμε το σκίτσο και συμπληρώνουμε κενά με τη σωστή λέξη.

η βιβλιοθήκη

το καλοριφέρ

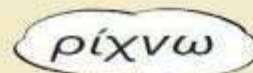
το ντουλάπι

το ημερολόγιο

το καλάθι

Παιχνίδια στην Ε

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Λήψη και αποστολή μηνυμάτων

- Εξαγωγή της κεντρικής ιδέας στα γρήγορα (skimming),
- Εντοπισμός συγκεκριμένων σημείων (scanning),
- Χρήση πηγών (λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, διαδίκτυο)

δημιουργία δομών για «εισερχόμενα» και «εξερχόμενα»

- Τήρηση σημειώσεων,
- περίληψη,
- Επισήμανση σημείων

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

ανάλυση και αιτιολόγηση

- ανάλυση εκφράσεων - «απαγωγική» αιτιολόγηση
- Χρήση εικόνων για κατανόηση
- συγκριτική ανάλυση
- μετάφραση
- Μεταφορά από τη Γ1-Γ2

Εξάσκηση

- επανάληψη
- εξάσκηση με τους ήχους και το γραπτό σύστημα
- αναγνώριση και χρήση «*προτύπων εφαρμογής*»
- Ανανασύνδεση - ανασυνδυασμός

Cognitive and memory strategies

α. Διαβάζουμε τις παρακάτω λέξεις και βρίσκουμε τη σημασία τους με τη βοήθεια του λεξικού.

Οι μηροί (ο μηρός)

Η πόρπη

Λαγωνικού (το λαγωνικό)

Τα προσόντα (το προσόν)

Η αίσθηση

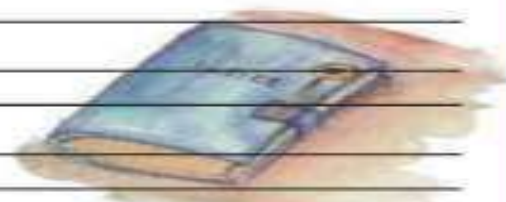
Καλλιεργημένες (καλλιεργημένος, -η, -ο)

Ογκώδες (ογκώδης, -ης, -ες)

Νευρώδεις (νευρώδης, -ης, -ες)

Αγέρωχα (αγέρωχος, -η, -ο)

Μεταδώσουν (μεταδίδω)

Τώρα, δημιουργούμε προφορικές ή γραπτές προτάσεις με τις λέξεις που μας δυσκολεύουν περισσότερο.

Cognitive STRATEGIES

Διαβάζουμε το παρακάτω κείμενο και του δίνουμε έναν τίτλο.

ΤΙΤΛΟΣ

Ο κύριος Μενέλαος είναι ο παππούς μου. Όλη η γειτονιά τον γνωρίζει και τον αγαπά πολύ, αλλά και τον ξεχωρίζει από το ψηλό ανάστημά του. Παρά τα 82 χρόνια του, είναι πάντα αγέρωχος, καμαρωτός, γελαστός και ευγενικός με όλους.

Μπορεί τα άσπρα του μαλλιά και τα μικρά μπλε μάτια του να τον δείχνουν πια μεγάλο, η διάθεσή του όμως είναι πάντα ευχάριστη, ιδίως όταν βρισκόμαστε μαζί και μου διηγείται τις παλιές του ιστορίες.

Μερικές φορές φαίνεται πολύ σοβαρός, όταν φοράει το γκρι κουστούμι του με το ψάθινο καπελάκι του, που το έχει για τις βόλτες του.

Cognitive STRATEGIES

Ανακαλύπτω τις λέξεις που χρησιμοποιούμε στην περιγραφή προσώπων και τις κυκλώνω.

πρόσωπο

χαρακτηριστικά

εμφάνιση

όνομα

χαρακτήρας

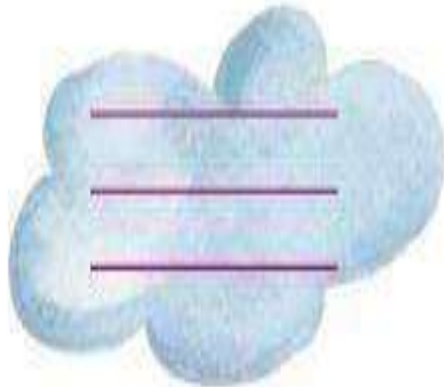
Χ	Α	Ρ	Α	Κ	Τ	Η	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ι	Κ	Α	Π
Α	Δ	Ε	Τ	Θ	Ω	Λ	Α	Χ	Υ	Ψ	Ω	Β	Η	Ρ
Ρ	Φ	Τ	Ε	Η	Ρ	Ι	Π	Κ	Ν	Κ	Ο	Π	Λ	Ο
Α	Ψ	Ρ	Σ	Μ	Φ	Κ	Λ	Σ	Η	Φ	Ε	Ι	Η	Σ
Κ	Κ	Ρ	Φ	Ν	Ω	Ι	Μ	Ε	Θ	Χ	Α	Κ	Θ	Ω
Τ	Υ	Σ	Ι	Μ	Ο	Α	Κ	Ρ	Ε	Β	Σ	Ξ	Σ	Π
Η	Α	Δ	Ξ	Ρ	Τ	Γ	Ι	Τ	Ι	Π	Δ	Η	Γ	Ο
Ρ	Ω	Γ	Ο	Σ	Κ	Η	Ο	Υ	Ε	Λ	Φ	Γ	Ε	Κ
Α	Λ	Α	Ε	Μ	Φ	Α	Ν	Ι	Σ	Η	Υ	Φ	Θ	Η
Σ	Υ	Ν	Α	Ι	Σ	Θ	Η	Μ	Α	Τ	Α	Γ	Ν	Δ

Cognitive STRATEGIES

Διαβάζουμε τον τίτλο και κάνουμε υποθέσεις για το περιεχόμενο του κειμένου που ακολουθεί.

« Η Νικόλ »

Διαβάζουμε τις παρακάτω λέξεις από το κείμενο και τις αντιστοιχίζουμε με τις σημασίες τους.

πρωτοβουλία	με μεγάλη αξία
αυθορητισμός	ενθαρρύνω, παρακινώ
πολύτιμος (-η,-ο)	δυνατός, γυμνασμένος
ιδιόμορφος (-η,-ο)	λάμπω από χαρά
γαλαπτικός (-ή,-ό)	για λίγο, παροδικά
γεροδεμένος (-η,-ο)	να εκφράζομαι ελεύθερα
ακτινοβολώ	από τη Γαλατία
παροτρύνω	με δική του/της ιδιαίτερη μορφή
προσωρινά	να τολμώ να κάνω κάτι χωρίς εντολή άλλων

Social and cognitive STRATEGIES

7. Τώρα, ομαδοποιούμε καινούριες ομάδες. Θα πρέπει σε κάθε μία να υπάρχει ένας τουλάχιστον μαθητής από όλες τις προηγούμενες. Συζητάμε για τον ήλιο μας στη νέα ομάδα. Περιγράφουμε τη Νικόλ και την παρουσιάζουμε στην τάξη.

Γενικά χαρακτηριστικά

Οικογενειακή και κοινωνική ζωή

Εξωτερική εμφάνιση

Εσωτερικά χαρακτηριστικά

Cognitive STRATEGIES

Ράζετε το νερό.

Βάζετε αλάτι.

Βάζετε τα μακαρόνια.

Ρίχνετε το νερό.

Βάζετε λάδι.

Κόβετε ντομάτα.

Βάζετε ντομάτα πιπέρι και τυρί.

Cognitive – memory STRATEGIES

Ο κύριος Δημητρίου έχασε τη βαλίτσα του και έστειλε το παρακάτω τηλεγράφημα: ▾
Χωρίζω τις λέξεις και τις γράφω με μικρά γράμματα. Μετά συμπληρώνω τα στοιχεία
στην υπεύθυνη δήλωση.

Τηλεγράφημα ■■■

ΕΓΩΜΙΧΑΛΗΣΔΗΜΗΤΡΙΟΥΤΟΥΧΡΥΣΑΦΗΚΑΙΤΗΣΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣΠΟΥΓΕΝΝΗΘΗΚΑΣΤΗΛΕΥΚΩΣΙΑΤ
ΗΣΚΥΠΡΟΥΚΑΙΚΑΤΟΙΚΩΣΤΗΝΑΘΗΝΑΣΤΗΝΟΔΟΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣΣΑΡΑΝΤΑΠΕΝΤΕΣΤΗΦΙΛΟΘΕΗΔΗΛ
ΩΝΩΥΠΕΥΘΥΝΑΟΤΙΕΧΑΣΑΤΗΒΑΛΙΤΣΑΜΟΥΣΤΟΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΤΗΣΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣΠΟΥΠΕΡΙ
ΕΙΧΕΡΟΥΧΑΚΑΙΑΛΛΑΠΡΟΣΩΠΙΚΑΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑΣΑΣΠΑΡΑΚΑΛΩΠΟΛΥΕΑΝΔΕΒΡΕΘΕΙΤΙΣΕΠΟΜΕΝ
ΕΣΗΜΕΡΕΣΝΑΜΟΥΔΩΣΕΤΕΧΡΗΜΑΤΑΩΣΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

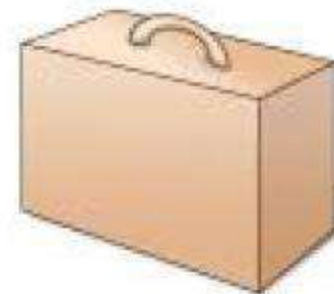
Υπεύθυνη δήλωση ■■■

Όνομα:

Επίθετο:

Όνομα πατέρα:

Όνομα μητέρας:

STRATEGIES- recognizing and using formulas

5. Αν γινόταν μια εκδρομή το καλοκαίρι στη θάλασσα, τι θα γράφατε στην εφημερίδα του σχολείου σας για να το μάθουν όλοι οι συμμαθητές σας; Γράψτε μια ανακοίνωση με τίτλο «Δυο μέρες στη θάλασσα».

Μην ξεχάσετε να γράψετε:

- ποιος οργανώνει την εκδρομή
- τα στοιχεία του οργανωτή
- πού και πότε θα γίνει
- πώς θα πάτε
- ποιοι μπορούν να συμμετέχουν
- τι θα κάνετε στην εκδρομή
- τι θα χρειαστεί να πάρετε μαζί σας
- πόσα χρήματα θα πρέπει να πληρώσετε και σε ποιον

6. α. Βρείτε στο κείμενο άλλες αποτελεσματικές προτάσεις.

β. Συμπληρώστε με αποτελεσματικές προτάσεις τις παρακάτω φράσεις:

- Είναι τόσο λιχούδης,
- Έτρωγε τόσο λίγο,
- Το γιορτινό τραπέζι είχε τόσο επιτυχία,
- Μαγειρεύει τόσο νόστιμα,

? STRATEGIES

2. Βρείτε τις λέξεις, τις φράσεις και τις προτάσεις του κειμένου που φανερώνουν χρόνο και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:

Επιρρήματα	Φράσεις με προθέσεις	Χρονικές προτάσεις

1. Διαβάστε προσεκτικά τα δύο άρθρα και απαντήστε:

- Τι συνέβη;
- Πού;
- Πότε;
- Ποια είναι τα αποτελέσματα, οι συνέπειες;
- Ποιος φταίει (ή τι φταίει) γι' αυτό που έγινε;
- Με ποιον τρόπο αντιμετωπίζεται το πρόβλημα;

? STRATEGIES

- Αντιστοιχίστε σωστά τις σύνθετες λέξεις με τα συνθετικά τους.
- Προσπαθήστε να δώσετε στο τετράδιό σας ένα δικό σας ορισμό για την καθεμία. Με τη βοήθεια του λεξικού σας δείτε τι καταφέρατε. Διορθώστε και γράψτε το σωστό όπου κάνατε λάθος.

Συνθετικά	Σύνθετη λέξη
οίκος + γένος	οικόσημο
οίκος + δομή	οικοτεχνία
οίκος + πεδίο	οικοτροφείο
οίκος + σήμα	οικογένεια
οίκος + τέχνη	οικοσύστημα
οίκος + σύστημα	οικόπεδο
οίκος + τρέφω	οικοδέσποινα
οίκος + τάση	οικογένεια

• Αφού γράψετε τα κείμενά σας, τοποθετήστε στην κατάλληλη θέση τα ρήματα στον παρακάτω πίνακα:

Ενεστώτος οριστικής	Ενεστώτος προστακτικής	Ενεστώτος υποτακτικής
δεν ακούμε		(να) μην ακούτε

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

**αντιμετώπιση
περιορισμών
και
προβλημάτων
στον
προφορικό
και γραπτό
λόγο**

- Εναλλαγή στη Γ1
- Αναζήτηση βοήθειας
- χρήση χειρονομιών
- Μερική ή ολική αποφυγή επικοινωνίας
- Προσαρμογή μηνύματος
- δημιουργία καινούργιων λέξεων
- Χρήση συνωνύμων

**Εικασία και
αποφυγή**

- Χρήση γλωσσικών ενδείξεων
- Χρήση άλλων ενδείξεων
- Εικασία λέξεων από το πλαίσιο
- Χρήση χειρονομιών για επικοινωνία
- δημιουργία καινούργιων λέξεων
- Επιλογή θέματος για συζήτηση βασιζόμενος στην προ. γνώση
- Αποφυγή επικοινωνίας

ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Οργάνωση/σχεδ
ιασμός

- Τι θα κάνω πριν ξεκινήσω

Διαχείριση

- Τι κάνω καθώς διεκπεραιώνω τη δραστηριότητα

Έλεγχος

- Είμαι σίγουρος ότι διεκπεραιώνω τη δραστηριότητα σωστά

Αξιολόγηση

- Πώς τα πήγα κατά τη διεκπεραίωση

ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Εστίαση στη μάθηση

- σύνδεση με την προϋπάρχουσα γνώση - συσχέτιση με ήδη γνωστά πράγματα
- Εστίαση προσοχής στη δραστηριότητα
- Ανεύρεση ευκαιριών για εξάσκηση
- Τροποποίηση συνθηκών για υποστήριξη της μάθησης

Σχεδιασμός της μάθησης

- Δρομολόγηση της μάθησης
- οργάνωση της μάθησης
- Καθορισμός στόχων
- Σχεδιασμός για τη διεκπεραίωση της δραστηριότητας
- Καθορισμός του πως μαθαίνω καλύτερα
- Έλεγχος της πορείας της δραστηριότητας
- Έλεγχος της κατανόησης καθώς χρησιμοποιείς τη γλώσσα
- Έλεγχος του παραγόμενου προϊόντος

ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Αξιολόγηση της μάθησης

- Αυτοαξιολόγηση κατά τη διάρκεια
- Μετά το πέρας της αξιολόγησης- πόσο καλά τα πήγες

- Αξιολόγηση του πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποιήθηκαν οι στρατηγικές

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

**ερωτήσεις του
ιδιου του μαθητή**

- Αναζήτηση διευκρινήσεων
- Αναζήτηση βοήθειας για διόρθωση

**Συνεργασία με
τους άλλους**

- Συνεργασία με τους συμμαθητές
- Συνεργασία με τον δάσκαλο

**Κατανοώ και
μοιράζομαι
συναισθήματα**

- Ανάπτυξη πολιτισμικής ευαισθητοποίησης
- Επίγνωση των απόψεων και συναισθημάτων των άλλων

‘Αδύναμοι’ δίγλωσσοι μαθητές

χρησιμοποιούν περιορισμένο φάσμα αναγνωστικών στρατηγικών, δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιούν ευέλικτα τις στρατηγικές και να επιλέγουν τις πιο κατάλληλες για τον αναγνωστικό σκοπό.

Φαίνεται να μην έχουν ιδιαίτερη επίγνωση των στρατηγικών (βλ. Carrell et al., 1989) χρησιμοποιούν λίγες και απλές στρατηγικές.

-Εστιάζουν δηλαδή περισσότερο στην αποκωδικοποίηση του κειμένου χωρίς να διευκολύνεται έτσι η κατανόηση του κειμένου.

Επικεντρώνονται στις λέξεις και την ακριβή τους μετάφραση, χρησιμοποιούν συχνά το λεξικό, αδυνατούν να παρακολουθήσουν την κατανόησή του κειμένου, επιδεικνύοντας περισσότερο άγχος για την ανάγνωση (Griva et al., 2009).

υποστηρίζουν πως υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές στη χρήση στρατηγικών ανάμεσα στις δύο γλώσσες (Kong, 2006· Singhal, 1998), ενώ η μεταφορά συντελείται υπό προϋποθέσεις, με το γλωσσικό επίπεδο στη δεύτερη γλώσσα να παίζει τον σημαντικότερο ρόλο (Yamashita, 2002).

*Καλύτεροι δίγλωσσοι μαθητές ευελιξία μεταφοράς στρατηγικών .

Σε έρευνα των Αλευριάδου, Γρίβα & Ξανθίδου (2010) σε αδύναμους δίγλωσσους μαθητές βρέθηκε ότι υιοθετούν σε μικρότερο βαθμό βασικές μεταγνωστικές στρατηγικές, όπως «οργάνωση ιδεών», «εποπτική διόρθωση» του κειμένου, και επιπλέον δυσκολεύονται σε σύνθετες μετανωστικές διεργασίες, όπως επανεξέταση και επαναδιατύπωση του γραπτού καθώς και εντοπισμό και αυτοδιόρθωση των λαθών. (Παραγωγή γραπτού λόγου)

Η σημασία της ενσωμάτωσης της διδασκαλίας των στρατηγικών στην τάξη έχει επισημανθεί από πολλούς ερευνητές...

ΓΙΑΤΙ?

Η αποτελεσματική διδασκαλία στρατηγικών μπορεί:

- Να έχει θετικό αντίκτυπο στη γλωσσική επίδοση.
- Να συμβάλλει στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών.
- Να τους βοηθήσει να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα κατάλληλα σε αντίστοιχα δια/πολιτισμικά πλαίσια.

και έτσι οι μαθητές θα έχουν επίγνωση των στρατηγικών που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για την αποτελεσματική γλωσσική εκμάθηση και επικοινωνία.

**ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ
&
ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ
&
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- **Πολυγραμματισμοί**
- **Διαθεματικότητα**
- Ψηφιακές ιστορίες
- Ψηφιακές δραστηριότητες & παιχνίδια
- Παιχνίδια κατασκευών
- Επιτραπέζια παιχνίδια

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- **Δημιουργικότητα
Διαπολιτισμική
ικανότητα & επικοινωνία**

-
- Δημιουργικές
Δραστηριότητες-
παιχνίδια
- Ιστορίες
- Επικοινωνιακά-
κοινωνικά παιχνίδια
- Κείμενα από την
ελληνική παιδική
λογοτεχνία

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

(Γρίβα & Κωφού, 2020)

Προετοιμασία

**Παρουσίαση
των
στρατηγικών**

Εξάσκηση

**Μεταφορά σε
νέο πλαίσιο**

Αξιολόγηση